

Udiagnosticeret demens er knyttet til risikobetonet adfærd

Kasper Jørgensen

Ældre med ikke-diagnosticeret demens er mere tilbøjelige til at køre bil, ordne deres egne pengesager eller foretage sig andre uhensigtsmæssige eller potentielt risikable ting end ældre med en demensdiagnose. Et amerikansk registerstudie understreger vigtigheden af rettidig diagnosticering af demens.

En demensdiagnose kan bidrage til at gøre både patient og pårørende opmærksomme på, at der vil komme et tidspunkt, hvor patienten ikke længere kan køre bil, være ansvarlig for sin egen medicin eller sin egen økonomi. Omvendt kan det være sværere for ældre med udiagnosticeret demens og deres pårørende at forstå de begrænsninger, som demens medfører, og træffe de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger i hverdagen.

Landsdækkende stikprøve

Problemstillingen er undersøgt i det igangværende *National Health and Aging Trends Study*, der er et landsdækkende registerstudie baseret på ældre med helbredsforsikring via *Medicare*. Studiet omfatter 7.600 personer fra 65-års alderen og opefter, hvoraf 457 oplyste, at de havde en demensdiagnose, og yderligere 581 udviste symptomer på demens uden at have en diagnose. Endvidere indeholder stikprøven knap 1.000 personer, der på baggrund af en neuropsykologisk undersøgelse blev klassificeret som havende 'mulig demens', men som heller ikke havde en officiel diagnose.

Tilpasning til livet med demens

Deltagerne blev systematisk udspurgt om aktiviteter eller levevilkår, der kan være uhensigtsmæssige eller risikable, hvis man har demens, fx bilkørsel, at være ansvarlig for en anden persons pleje, tilberedning af varm mad, håndtering af pengesager, administration af medicin eller at konsultere lægen på egen hånd. En sammenligning af ældre med og uden demens viste, at ældre med demens generelt havde en mere forsigtig tilgang til hverdagen. For eksempel kørte 23 % af de ældre med demens (diagnosticeret eller udiagnosticeret) bil sammenlignet med 59 % af de ældre med mulig demens og 84 % af de ældre uden demens. Tilsvarende administrerede 37 % af de ældre med demens deres egen medicin sammenlignet med 93 % af de ældre uden demens. Det tyder på, at enten personen med demens selv eller pårørende til vedkommende til en vis grad foretager en fornuftig og nødvendig tilpasning til livet med demens.

Mulig risikoadfærd

Men studiet afdækker også nogle væsentlige forskelle i aktiviteter mellem diagnosticerede og ikke-diagnosticerede ældre med demens. For eksempel kørte 17 % af ældre med diagnosticeret demens stadig bil sammenlignet med 28 % af ældre med udiagnosticeret demens. Tilsvarende håndterede 12 % af ældre med diagnosticeret demens stadig deres egne pengesager sammenlignet med 29 % af ældre med udiagnosticeret demens. Det fremgik også, at 22 % af ældre med diagnosticeret demens administrerede deres medicin sammenlignet med 50 % af ældre med udiagnosticeret demens.

Demens underdiagnosticeres

En af forskerne bag studiet, David Roth, der er leder af *the Johns Hopkins Center on Aging and Health* i Baltimore, vurderer, at resultaterne rejser to væsentlige spørgsmål. For det første om ældre med demens modtager den rette lægelige indsats – herunder en præcis og rettidig diagnose? Og for det andet om patienter og deres pårørende bliver tilstrækkeligt informeret om en demensdiagnose?

En anden af forskerne, geriater Halima Amjad, opfordrer til, at ældre, der oplever vanskeligheder i hverdagen, altid tilbydes formaliseret udredning for demens af deres læge. Det aktuelle studie er langt fra det første, der tyder på, at mange ældre med demens er udiagnosticerede. I Danmark er godt 35.000 ældre registeret med en demensdiagnose, men det faktiske antal ældre med demens anslås at være op imod det dobbelte.

BAGGRUND

[Amjad H, Roth DL, Samus QM, Yasar S, Wolff JL. Potentially Unsafe Activities and Living Conditions of Older Adults with Dementia. J Am Geriatr Soc. 2016;64\(6\):1223-32](#)

[Lack of Diagnosis Creates Added Risks for Those with Dementia. Pressemeldelse fra Johns Hopkins Medicine den 2. juni 2016](#)

Oprettet: 02. november 2016